



Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag till Trafikverket att samarbeta med Finland, Norge, Danmark och i förekommande fall Island om beredskap och totalförsvar för transportområdet

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att i egenskap av sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn transporter med behöriga organisationer i Finland, Norge, Danmark och i förekommande fall Island samarbeta avseende beredskap och totalförsvar för transportområdet i enlighet med vad som förhandlats fram mellan parterna, se *bilagan*.

Trafikverket ska samordna ledningen av den svenska delegationen och inkludera berörda myndigheter. Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen ska delta och aktivt involveras i arbetet samt Kustbevakningen så att lärdomar och erfarenheter kan delas.

Trafikverket ska årligen senast den 1 mars redovisa resultatet av samarbetet enligt samförståndsavtalet till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Ärendet

Transportmyndigheterna i de nordiska länderna har länge samverkat avseende säkerhetsfrågor. Ett exempel på detta är Hagadeklarationerna från 2009 och 2013, vilka överenskommits mellan de dåvarande nordiska ministrarna med ansvar för samhällsskydd och beredskap. Vidare har samförståndsavtal med finska Transport- och Kommunikationsverket om transportberedskap undertecknats av Trafikverket i augusti 2022, enligt bemyndigande i regeringens beslut den 6 februari 2020 (I2020/00342). Syftena med detta avtal var att ge förutsättningar för att öka Sveriges och

Finlands samarbete inom transportområdet för att förebygga, begränsa och hantera de konsekvenser som kan bli följden av större olyckor, naturkatastrofer och andra samhällskriser samt att bredda det redan befintliga bilaterala samarbetet till att innefatta mer operativ planering och förberedelser för förhållanden bortom fred.

Vid det nordiska transportministtermötet i Fredriksstad den 1 november 2022 bestämdes mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och det allvarliga säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa att ett nordiskt samarbete om gränsöverskridande transportinfrastruktur och beredskap inom transportområdet skulle inledas.

Den 7 mars 2024 blev Sverige fullvärdig medlem i Nato, vilket innebär ökande behov av att utveckla det nordiska samarbetet med utgångspunkt från att samtliga nordiska länder är allierade i Nato.

Skälen för regeringens beslut

En nordisk arbetsgrupp på myndighetsnivå har efter avslutade förhandlingar, upprättat ett förslag om samförståndsavtal om nordiskt samarbete avseende beredskap inom transportområdet som Trafikverket lämnade till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastruktur-departementet) den 2 maj 2024.

Som utgångspunkt planeras följande organisationer att underteckna samförståndsavtalet: Finnish Transport and Communications Agency, Finnish Transport Infrastructure Agency, Swedish Transport Administration, Danish Civil Aviation and Railway Authority, Danish Maritime Authority, Norwegian Public Roads Administration, Norwegian Civil Aviation Authority, Avinor AS, Bane NOR SF. Det kan därutöver tillkomma organisationer, vilka kan ansluta sig till samförståndsavtalet genom överenskommelse i den nordiska arbetsgruppen på myndighetsnivå.

Syftet med samförståndsavtalet är att stärka och förbättra samarbetet avseende transportberedskap och gränsöverskridande transportinfrastruktur mellan de nordiska länderna och skapa bättre förutsättningar för en effektiv hantering av störningar i transportsystemen för samtliga transportslag. Det handlar bl.a. om att förebygga, mildra och hantera konsekvenser av stora olyckor, naturkatastrofer och andra samhällskriser, samt att fortsatt utveckla och fördjupa det befintliga samarbetet till att omfatta transportberedskap för

förhållanden vid höjd beredskap och krigstida situationer. Vidare finns det bl.a. behov av att stärka Sveriges och de nordiska ländernas totalförsvar samt att utveckla förmågor avseende militär rörlighet, värdlandsstöd och försörjningsberedskap och därmed Natos samlade avskräckning och försvarsförmåga.

Samförståndsavtalet utgör ingen bindande internationell överenskommelse som enligt 10 kap. regeringsformen kräver regeringens bemyndigande innan ett ingående. Samtidigt är det samarbete med Finland, Norge, Danmark och i förekommande fall Island som ska ske i enlighet med samförståndsavtalet av sådan karaktär att Trafikverket genom ett regeringsbeslut bör ges ett uppdrag kopplat till verksamheten i denna del. Inom ramen för uppdraget får Trafikverket ingå ett samförståndsavtal med den lydelse som framgår av bilagan.

Mot bakgrund av ovanstående ges Trafikverket i uppdrag att med behöriga organisationer i Finland, Norge, Danmark och i förekommande fall Island samarbeta avseende beredskap och totalförsvar för transportområdet under förutsättning att det i huvudsak överensstämmer med bilagan.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Roland Bjuremalm

Kopia till

Utrikesdepartementet/FMR

Försvarsdepartementet/ETU och EMF

Finansdepartementet/BA

Försvarsmakten

Kustbevakningen

Luftfartsverket

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Sjöfartsverket

Transportstyrelsen

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MoU)

NORDIC TRANSPORT PREPAREDNESS COOPERATION

In order to enhance transport preparedness cooperation between the Nordic countries, with the aim of preventing, mitigating, and managing the potential consequences of major accidents, natural catastrophes and other societal crises, as well as expanding existing cooperation to include transport preparedness for conditions beyond peacetime situations, the undersigned participants have decided upon the following:

The Nordic countries share in large part the threats, risks and vulnerabilities that serve as foundation for the work of the countries in dimensioning transport preparedness. To ensure resilient and functional transport systems in and across all states of alert, and to meet the Nordic needs regarding both civil and military preparedness, coordinated and joint planning is needed.

The purpose of this MoU is to emphasize and prioritize cooperation between the participants, in order to deepen preparedness cooperation among the Nordic countries. This entails collaborative efforts by the relevant authorities and actors to establish conditions for resilient and redundant transport systems, between and within the Nordic countries in all states of alerts.

The objective of the cooperation is to provide the authorities and other actors involved with a common Nordic arena to outline strategic and operative measures to create the conditions needed for transport routes across all transport forms in all states of alert.

Within this MoU, the participants are provided with the opportunity to share resources, experiences and expertise, as well as to develop cooperation within the framework of the Haga cooperation.

The main focus of the cooperation is to improve preparedness cooperation among the participants, ensuring the effective management of disruptions within the Nordic region. This includes disruptions in maritime-, aviation- and inland transport operations, and their impact on other forms of transport and the transport system as a whole. Transport preparedness efforts will encompass disruptions during peacetime as well as heightened preparedness and wartime situations.

Each of the participants is responsible for their own costs within the cooperation. Larger costs for the implementation of specific measures and activities will be budgeted separately. In this, the respective country's budget and operating process must also be taken into account.

This MoU is not legally binding and replaces neither national law or international obligations to which the participants are bound. It does not create any new powers for the involved authorities. Amendments to this MoU can be made if all participants agree and has to be made in writing and signed by all participants.

Any disputes regarding this MoU shall firstly be solved by the representatives in the cooperation. If agreement is not reached the dispute shall be referred to the head of the involved authorities.

This MoU is not eligible for registration under article 102 of the United Nations Charter and the General Security Agreement on the Mutual Protection and Exchange of Classified Information between all the five Nordic countries done on 7 May 2010. Security issues in the cooperation will be addressed in a separate agreement.

This MoU will come into effect upon signing and remain valid until further notice. Any of the signatory participants may terminate this MoU on their own behalf and leave the cooperation at any time.

SIGNATURE

SIGNATURE

SIGNATURE

SIGNATURE